

MODUL 11: VULNERABILITATE ȘI CULTURĂ

M▲PChipp

SUSȚINUT PRIN PROGRAMUL
"DREPTURI, EGALITATE,
CETĂȚENIE" (REC)
AL UNIUNII EUROPENE

VULNERABILITATE ȘI CULTURĂ

- ▶ definiții ale culturii și vulnerabilității
- ▶ posibile legături între vulnerabilitate și cultură
- ▶ spirala descrescătoare a vulnerabilității copilului
- ▶ cele mai comune forme și cei mai comuni factori ai vulnerabilității
 - nevoi speciale
 - copii privați de îngrijirea familială
 - imigranți, refugiați copii neînsoțiți
 - Copii care aparțin minorităților etnice și/sau religioase

CUM SE DEFINEȘTE CULTURA?

UNESCO: “cultura este acea entitate complexă, care include cunoașterea, credințele, arta, morala, legile, tradițiile și orice alte capacități și obiceiuri dobândite (de o persoană) ca și membru al societății.”

CE ESTE VULNERABILITATEA?

► Probabilitate mare “a unui rezultat negativ”

- prin pierderea așteptată a beneficiilor sociale deasupra normelor sociale acceptate
- care rezultă din riscuri/evenimente incerte
- prin lipsa instrumentelor adecvate a managementului riscului.

► Natura multidimensională și efectele de multiplicare, ex. Persoanele care trăiesc în sărăcie sunt deseori expuși la

- discriminare,
- excluziune socială,
- acces neadecvat la educație,
- acces neadecvat la serviciile de sănătate,
- acces neadecvat la activități culturale sau sportive.

World Bank's social protection framework for social risk management

CE ESTE VULNERABILITATEA?

▶ violență și ostilitate țintite în relație cu nevoile speciale

- acte criminale cât și noncriminale
- bariere serioase în ceea ce privește îndeplinirea drepturilor persoanelor cu nevoi speciale cuprinse în Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. (CRPD)

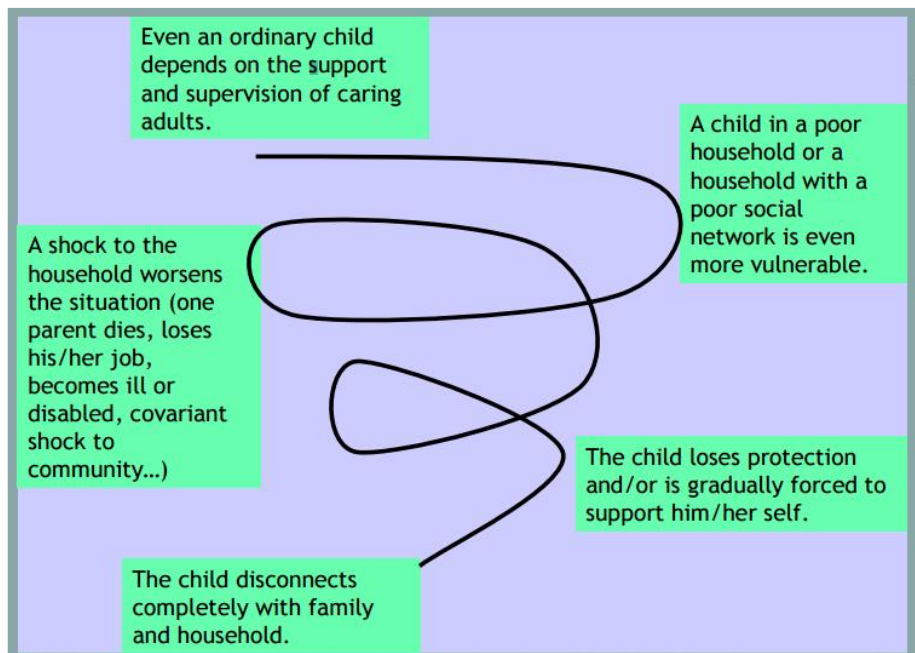
rf. Agenția UE pentru Drepturile Fundamentale (FRA)

▶ copiii în situații vulnerabile sunt mai des victime ale violenței

- deoarece nu se pot apăra
- nu sunt vizibili sau nu sunt recunoscuți de profesioniști, instituții,
- nu sunt văzuți ca fiind parte integrantă a societății

World Bank's social protection framework for social risk management

SPIRALA DESCRESCATOARE A VULNERABILITĂȚII COPILULUI

Fiecare șoc duce la un nou nivel de vulnerabilitate și fiecare nou nivel deschide o gamă de noi riscuri. Probabilitatea ca un copil să aibă experiența unui rezultat negativ crește cu fiecare șoc.

La baza spiralei se găsesc copiii care sunt separați de familiile lor sau în situații abuz și neglijență familială severă sau neglijență.

FACTORII VULNERABILITĂȚII

Social

Fizic

Economic

Mediu
înconjurător

Politic

Cultural

CELE MAI COMUNE FORME DE VULNERABILITATE

nevoi speciale, migrație, minoritate etnică, copii separați de părinții lor

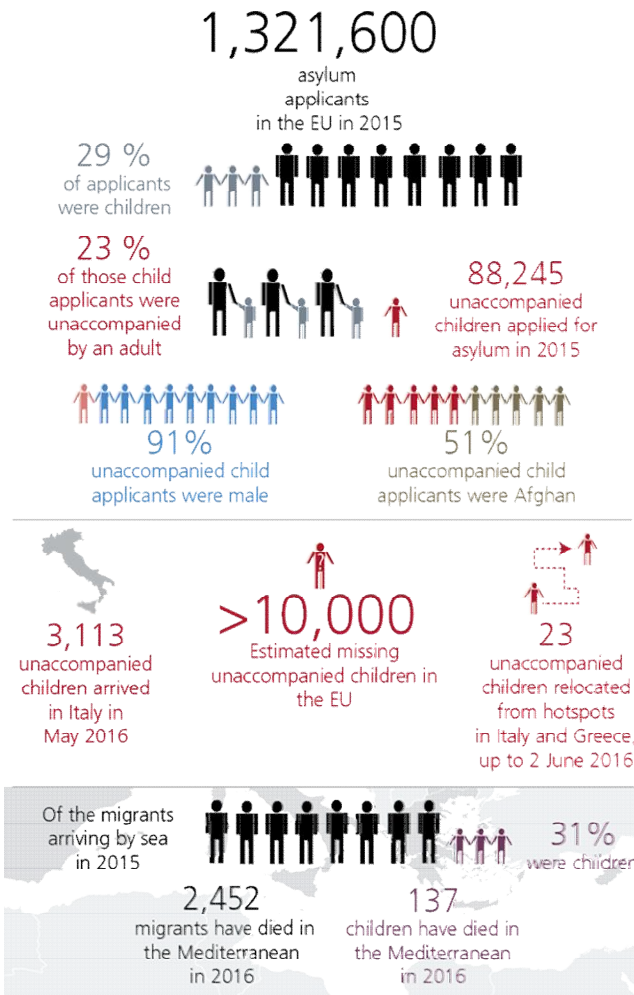
copii cu probleme legale, copii din zone de război sau zone de conflict

copii afectați de dezastre naturale, vârstă, sex, sărăcie, orientare sexuală

copii orfani, abandonati, copii care trăiesc în mediu abuziv, neglijent

COPII IMIGRANȚI: EI ÎNFRUNTĂ O CULTURĂ A NEÎNCREDERII ȘI A SUSPICIUNII

SITUAȚIA COPIILOR IMIGRANȚI

Copii refugiați, copii relocați cu nevoi speciale:

- ▶ printre cei mai ascunși, neglijați și social excluși dintre toate persoanele relocate.
- ▶ deseori mai izolați, ca urmare a relocării decât trăind în comunitățile lor de domiciliu.
- ▶ atitudinile negative pot escalada într-o criză.

HOUSE OF LORDS, Comitetul Uniunii Europene (2016): Copii în situații de criză: copii imigranți neînsoțiți în UE

SITUAȚIA COPIILOR IMIGRANȚI (CONTINUARE)

- ▶ **centre de primire supraaglomerate, facilități insuficiente de electricitate, sanitare și de odihnă**
 - Risc de violență sexuală sau de gen

- ▶ **discriminare severă în ceea ce privește locuința, educația, sănătatea, munca și asigurările sociale.**
 - legi discriminatorii împotriva persoanelor de naționalitate diferită.
 - programele și politicile eșuează în ceea ce privește adresarea nevoilor specifice și a vulnerabilităților
 - neputința de a accesa servicii de bază sau servicii la un nivel inferior standardelor internaționale ale drepturilor omului
 - acces la medicamente deseori indisponibile din cauza statutului de imigrant

- ▶ **Xenofobia, un sentiment rasist și o practică discriminatorie**
 - afectează drepturile civile, culturale, economice, politice și sociale ale imigranților
 - miza o reprezintă principiile egalității și nediscriminării

Convenția Internațională cu privire la Protecția tuturor muncitorilor migranți și membrilor familiilor acestora

MINORITATE ETNICĂ – DISCRIMINAREA ȘI SEGREGAREA RĂMÂN UNIVERSALE

M▲PChipp

M11: VULNERABILITATE & CULTURĂ
Prezentare introductivă

12

SITUAȚIA PERSOANELOR DE ETNIE RROMĂ

- ▶ Cea mai numeroasă minoritate etnică din Europa.
 - 10-12 milioane în Europa, șase milioane în UE.
 - Îngrijorări: victime ale prejudecății și ale excluziunii sociale,
- ▶ Europa de Est: grupul minoritar cel mai vulnerabil
 - Vulnerabilitate economică, 71% sau mai mult dintre gospodăriile persoanelor de etnie rromă se află într-o sărăcie profundă.
 - Lipsa educației: rată scăzută de absolvire a școlii gimnaziale (29 %)
 - Rată mare de șomaj: mai puțin de jumătate din bărbații de etnie rromă și un sfert sau mai puțin din toate femeile de această etnie își pot găsi un loc de muncă.
- ▶ Centrul European pentru Drepturile Persoanelor de Etnie Rromă: probleme în ceea ce privește implementarea
 - Programului cadru pentru Strategiile Naționale de integrare pentru persoanele de etnie rromă
 - Discriminare și segregare universală
 - Abuzuri și încălcări ale Drepturilor Omului

Comisia Europeană: Abordarea discriminării Centrul European pentru drepturile persoanelor de etnie Rromă

Banca Mondială/Roma

CONCEPTUL DE CURIOSITATE PROFESIONALĂ

M▲PChipp

M11: VULNERABILITATE & CULTURĂ
Prezentare introductivă

14

CURIOZITATE PROFESIONALĂ - O ALTERNATIVĂ LA CONCEPTUL DE “COMPETENȚĂ CULTURALĂ “

Conceptul de “ competență culturală”?

- ▶ **limite în lumina diversității culturale:** pur și simplu nu este posibil a deține chiar și cunoștințe superficiale din spectrul cadrelor de proveniență, a istoriilor și a contextelor cu care vii în contact
- ▶ **asumare implicită a credințelor și valorilor culturale comune:** fiecare individ își are propriul concept cultural, iar extnderea lor la grupuri întregi este o altă formă de stereotipie
- ▶ **Duce la sentimente de neadecvare și remușcare:** Cadrul cultural este atât de divers încât profesioniștii fac față în mod necesar unei persoane care provine dintr-o zonă despre care ei știu foarte puțin

Conceptul “curiozității profesionale”!

CONCEPTUL “CURIOZITĂȚII PROFESIONALE”

- ▶ Pune întrebări și angajează-te într-un proces conversational cu un ascultător
- ▶ Plasează fiecare membru al familiei în poziția de cunoscător al percepției de sine (culturale)
- ▶ cultura/apartenența etnică este doar una dintre modalitățile de abordare a copiilor și părinților; alte abordări pot fi, în anumite momente, mai mult sau mai puțin semnificative, în funcție de indivizi

CURIOZITATE PROFESIONALĂ – Obiective de învățare

- ▶ **“cunoaște-te pe tine însuși”**: devino conștient de propriile valori, prejudecăți și credințe
- ▶ **Cultură nu culturi**: reflecții asupra aspectelor statice, totalizarea și înțelegerea colectivă a culturii; dezvoltarea unui concept cultural dinamic, istoric și de individualizare a societății
- ▶ **Cultură și interacțiune**: conștientizarea percepției etnocentrice și a modelelor interpretative. Schimbări interculturale de perspectivă, deschiderea spre contestarea ipotezelor culturale
conștientizarea relațiilor de putere: reflecția asupra influenței dezechilibrului de puteri la nivel instituțional, social, politic, structural, etc. (“excluziune”: etichetare drept ‘noi’ și ‘ei’; implicit excluzând copii sau familii aparținând minorităților din cercul încrederii sau apartenenței)
- ▶ **Cultura ca doar o singură metodă**: prin care să fie abordați copiii și familiile; alte metode pot fi, în anumite momente, mai mult sau mai puțin semnificative, în funcție de indivizi

CURIOZITATE PROFESIONALĂ – Obiective de Învățare

- ▶ **Abilitatea de a face față incompetenței:** fiți un ascultător care încearcă să înțeleagă lucrurile din perspectiva altuia, încercați să vă imaginați ce ar putea să-i preocupe și explorați acest aspect în conversație; explorând experiențele trăite devine o modalitate de a câștiga încrederea, care, în timp, va promova încrederea în propriile capacități și abilități profesionale
- ▶ **Acceptarea nesiguranței și ambiguității:** ideea de apartenență este deseori ambiguă; încercați să acceptați faptul că s-ar putea să nu înțelegeți unele lucruri; acceptați diversitatea culturală fără a renunța la propriile valori profesionale și etice
- ▶ **Pragmatismul creativ:** imaginație practică și abilități de implicare într-un proces co-productiv pentru a realiza contracte de lucru sustenabile
- ▶ **Abilități de a face față conflictului și de a dialoga:** întrebări respectuoase și adecvate, fără a depăși limitele toleranței culturale (etica discursului)

STUDII DE CAZ

STUDII DE CAZ

Un copil Rroma (sau imigrant) foarte inteligent locuiește într-o comunitate mică, săracă. Un ONG îl sprijină să frecventeze o școală metropolitană de elită pentru a-i asigura oportunități egale. Copilul se mută într-unul din dormitoare școlii și are ocazia de a merge acasă, din când în când. Părinții sunt îngrijorați că, fiind atât de mult timp departe de casă, copilul s-ar putea să-i privească cu superioritate, să nu mai țină legătura cu familia sau să sufere din cauza excluziunii sau a discriminării. Odata ajuns la școală, se pare că băiatul este semnificativ în urmă din punct de vedere academic și îi lipsesc abilități sociale de bază, lucru de creează frustrări tuturor din jur. Copilul preferă să se întoarcă acasă, dar nu există școli bune în împrejurimi, iar minoritățile sunt expuse discriminării.

Părinții unei fete de 14 ani au decis ca fata să-și continue educația fără consimțământul ei. Copilul are nevoi speciale ușoare și se pricepe la realizarea diverselor obiecte de artizanat. Îi place să țeară, cusutul și olăritul. Deși i-ar plăcea să învețe o meserie legată de abilitățile ei, este obligată să urmeze un curs de vânzare cu amănuntul. Copilul nu se poate concentra la școală, astfel încât atât profesorul cât și părinții săi sunt nemulțumiți de ea. Nimeni nu îi cere ei părerea. Este aceasta o formă de abuz?

DIZABILITATEA: MULTE FETE ALE PREJUDECĂȚILOR, IGNORANȚEI ȘI DISCRIMINĂRII

CÂTEVA INFORMAȚII DESPRE COPIII CU NEVOI SPECIALE

- ▶ Date limitate, dovezi disponibile bazate pe studii pe scară redusă
- ▶ Sărăcia și dizabilitatea se consolidează reciproc
- ▶ Acces respins la servicii de bază (ex. educație, sănătate, servicii sociale)
- ▶ Nevoi speciale în instituții (centre de plasament), azile de bătrâni, case de tip familial sau alte instituții rezidențiale.
- ▶ Vulnerabilitate disproporționată la violență, exploatare și abuz.
- ▶ Stigmatizare, prejudecăți, ignoranță și lipsa instruirii și a consolidării abilităților

Unicef (2013): Children and Young People with Disabilities Fact Sheet

VIOLENȚA ÎMPOTRIVA COPIILOR CU NEVOI SPECIALE

- ▶ CRC: măsuri de protecție a tuturor copiilor împotriva violenței, inclusiv a copiilor cu nevoi speciale.
- ▶ CRPD: introducere în măsurile specifice de asigurare a protecției copiilor cu nevoi speciale

- ▶ Violență pretutindeni: în familie, la școală, în comunitate, la locul de muncă și în îngrijirea alternativă.
- ▶ Dovezi constante rezultate în urma cercetării: copiii cu nevoi speciale Consistent evidence from research: copiii cu nevoi speciale au o probabilitate de 3-4 ori mai mare de a suferi violență fizică și sexuală și neglijență
- ▶ Sărăcia sau lipsa accesului la protecție socială/servicii de bază: nașterea unui copil cu nevoi speciale poate duce la stres semnificativ în familie, rezultând în respingere și violență,
- ▶ Stigmatizarea și teama duce adesea la invizibilitate, lipsa accesului la alți copii, izolare în cartier,
- ▶ Eșecul sistemelor de protecție și a mecanismelor de raportare în a găsi nevoile copiilor cu dizabilități:
- ▶ Dificultăți în accesarea serviciilor de sprijin, justiției sau a despăgubirilor

Dovezi din mai multe țări arată un tipar al violenței disproporționate împotriva copiilor cu nevoi speciale

IMPLICAREA COPIILOR CU NEVOI SPECIALE ÎN DECIZIILE CARE LE AFECTEAZĂ VIAȚA

Este important să

- ▶ Identificați clar obstacolele ce împiedică participarea copiilor cu nevoi speciale
- ▶ Analizați motivul pentru care participarea este importantă pentru copiii cu nevoi speciale
- ▶ Oferiți îndrumări practice despre modul în care să fie implicați mai eficient și sistematic copiii cu nevoi speciale
- ▶ Prioritizarea modalităților de a măsura eficacitatea inițiativelor participative din partea copiilor cu nevoi speciale

SFATURI PENTRU IMPLICAREA COPIILOR CU NEVOI SPECIALE DIFERITE

Copiii au dreptul de a influența decizii care îi afectează. Copiii cu nevoi speciale trebuie implicați în dezvoltarea de politici și programe relevante pentru ei. Cu toate acestea, nevoi speciale diferite necesită tehnici diferite ale implicării, pentru a ne asigura că este auzită vocea tuturor copiilor în mod egal.

 Visual Impairment <ul style="list-style-type: none">• Ask children what mechanisms will help them to participate. Would they like texts provided in braille? Read aloud?• In group settings, have everyone introduce themselves• Use names when addressing others so all children know when they are being spoken to• In group meetings, have children indicate they want to speak by saying their name (rather than raising a hand)	 Hyperkinetic Impairment <p>Since hyperkinetic impairment causes a child's body or extremities to move involuntarily, it is important to:</p> <ul style="list-style-type: none">• Speak to the child• Paying attention to them and not their involuntary movements• Continue to speak normally even if the child is moving
 Hearing Impairment <ul style="list-style-type: none">• Use the mode of communication the child prefers (i.e. a hearing aid, sign language, lip reading, speaking, or a combination)• Wave or gently tap the child's shoulder to gain their attention before speaking <p>When speaking to a child who can read lips:</p> <ul style="list-style-type: none">• Face the child when speaking, do not cover your mouth• Speak slowly and clearly (but normally)	 Psycho-Social Disability <ul style="list-style-type: none">• Treat the child with dignity and respect• Be flexible and allow choice. The child may become anxious when they feel they do not have control• Keep discussions calm• Speak in a normal tone of voice
 Speech/Communication Impairment <ul style="list-style-type: none">• Be patient• Listen to the child, avoid interrupting them or finishing their sentences• Ask the child to repeat what they said if you did not understand• Consider other forms of communication like writing methods or computer technologies• The child may want communication assistance from a person they know well	 Intellectual Disability <p>Children may take more time understanding, remembering, or communicating information:</p> <ul style="list-style-type: none">• Use simple language/summarise information (yet avoid infantilising children)• When needed, repeat information/explain it in new ways• Use communication methods the child prefers (i.e. hands-on learning activities, art, music, etc.)
 Physical/Mobility Impairment <ul style="list-style-type: none">• Ensure the facility you are using is accessible• Choose activities that all are capable of participating in• Be flexible/willing to adapt an activity• Do not sit/lean on assistive devices, they are part of the child's person• Ensure you are at the same eye level when addressing the child (i.e. sit in a chair to be at eye level with a child in a wheel chair)	 Autism <ul style="list-style-type: none">• May have difficulty interacting with others so reward attempts by the child to understand/communicate• May have delayed speech so other forms of communication can be helpful• Encourage them to keep engaging in the activity but stop when they want to• Create opportunities for them to communicate

PLAN International (1 Dec 2016): Guidelines for Consulting with Children & Young People with Disabilities

CUVINTE & ESPRESII CARE AR TREBUI FOLOSITE PENTRU A VORBI CU SAU A SCRIE DESPRE COPIII CU NEVOI SPECIALE

Adesea, oamenii nu știu cum să vorbească cu copiii cu nevoi speciale. Este important să fim respectuoși unii față de alții. Atunci când punem o întrebare sau conversăm cu un copil cu nevoi speciale, ar trebui să ne adresăm direct lui, nu persoanei care are grijă de el.

Acceptable Words and Expressions

A person with a disability/ an impairment or a child with [name of specific disability]

For example, "a child with impaired hearing"

Non-disabled person, a person with no disability

Unacceptable Words and Expressions

Sick, lame, deformed, abnormal, mental

Avoid using phrases such as "suffers from [specific disability]"

Normal, healthy (as opposed to the disabled)

PLAN International (1 Dec 2016): Guidelines for Consulting with Children & Young People with Disabilities

CREAREA UNUI MEDIU INCLUZIV PENTRU FACILITAREA PARTICIPĂRII

- ▶ Verificați dacă mediul permite tuturor să participe în mod egal (ex. există rampe sau uși de acces suficient de late)
- ▶ Satisfaceți nevoile individuale ale unui copil pe baza nevoii lor speciale specifice. Copilul trebuie, de asemenea, întrebat cum se pot satisface mai bine nevoile lui.
- ▶ Evitați să ajutați copiii cu nevoi speciale, decât dacă v-o cer ei
- ▶ Fiți deschiși la schimbare pentru a-i face pe copii să se simtă bine

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): children's participation in public decision-making

REGULI DE BAZĂ PENTRU ADULȚII CARE SE CONSULTĂ CU COPIII

- ▶ Asigurați-vă că copiii știu cine sunteți
- ▶ Explicați-le copiilor de ce e important să-și exprime opinia
- ▶ Evitați termenii tehnici și jargonul
- ▶ Adulții implicați în procesul consultativ trebuie să fie cinstiți cu copiii
- ▶ Evitați să tratați copiii ca avoid treating children as victims or weak
- ▶ avoid situations that can create stereotypes or bias
- ▶ confirm the accuracy of what a child has said

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): children's participation in public decision-making

REGULI DE BAZĂ PENTRU ADULȚII CARE SE CONSULTĂ CU COPII (CONTINUARE)

- ▶ Copiii au dreptul să nu răspundă la întrebări și să rămână tăcuți
- ▶ Explicați-le că nu sunt întrebări și răspunsuri corecte sau incorecte
- ▶ Asigurați-vă că există destul timp pentru copil să gândească și să ofere răspunsuri
- ▶ Apreciați părerile copiilor și luați în serios părerile lor
- ▶ Stăduiți-vă să înțelegeți copilul în contextul în care aceștia trăiesc

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): children's participation in public decision-making

COPII ÎN ÎNGRIJIRE INSTITUTIONALĂ: ESTE DĂUNĂTOARE DEZVOLTĂRII COPIILOR

IN CE FEL ESTE ÎNGRIJIREA INSTITUȚIONALĂ DĂUNĂTOARE ?

- ▶ Copiii le sunt negate drepturile fundamentale în ceea ce privește viața de familie
- ▶ Statul eșuează în ceea ce privește obligația de a sprijini familiile atunci când motivele lor, altele decât abilitățile parentale, îi împiedică să își îngrijească copiii.
- ▶ Dezvoltarea fizică, cognitivă și emoțională a copiilor s-a deteriorat în cadrul îngrijirii instituționale,
- ▶ Sprijin emoțional: esențial pentru dezvoltarea creierului, (chiar și cel mai mic bebeluș are nevoie de un contact apropiat, iubitor de la o vârstă fragedă).
- ▶ Schimbări structurale și funcționale în creierul copiilor care cresc în cadrul îngrijirii instituționale cum ar fi: performanță cognitivă slabă, IQ mai mic decât media și performanță slabă la școală.
- ▶ Risc de dezvoltare a unor probleme de sănătate mintală, vulnerabilitate la abuz și exploatare.
- ▶ Victime ale traficului de persoane, exploatării, șomajului, lipsei locuinței și depresiei în momentul părăsirii sistemului de îngrijire,
- ▶ Impact pe termen lung asupra vieții de adult: devin părinți singuri și se bazează pe îngrijirea instituțională în privința copiilor lor.
- ▶ Întărirea discriminării în cadrul sistemului de îngrijire instituțională.
- ▶ Copiii de etnie romă și copiii cu dizabilități reprezentați în exces în cadrul îngrijirii instituționale din Europa.

BIBLIOGRAFIE

- UNESCO <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/cultural-diversity/>
- Anne Kielland, The World Banks' OVC Thematic Group (2004): Orphans and Vulnerable Children <http://textlab.io/doc/9798240/orphans-and-vulnerable-children>
- Convention on the Rights of the Child http://www.unicef.org/crc/files/Rights_overview.pdf
- Convention on the Rights of Persons with Disabilities <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>
- FRA European Union Agency for Fundamental Rights: (2015) violență against children with disabilities http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2015-violență-against-children-with-disabilities_en.pdf
- (Easy read summary: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2015-easy_read_children_disability_report_0.pdf)
- Adam Unwin and John Yandell (2016): Rethinking Education: Whose Knowledge Is It Anyway?
- Urban, Vandenbroeck, Van Laere, Lazzari, & Peeters (2012): Towards Competent Systems in Early Childhood Education and Care. Implications for Policy and Practice. European Journal of Education
- Unicef (2013): *Children and Young People with Disabilities Fact Sheet*
- Opening Doors Campaign run by Eurochild <http://www.openingdoors.eu/>
- HOUSE OF LORDS, European Union Committee (2016): Children in crisis: unaccompanied migrant children in the EU <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld201617/ldselect/ldeucom/34/34.pdf>
- International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx>
- European Commission: Tackling discrimination/ EU and Roma http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/index_en.htm
- The European Roma Rights Centre (2016): <http://www.errc.org/cms/upload/file/2015-eu-roma-framework-written-comments-19-february-2016.pdf>
- The World Bank/Roma <http://www.worldbank.org/en/region/eca/brief/roma>
- Kelly, L. & Meysen, T. (2016). *Transnational Foundations for Ethical Practice in Interventions Against violență Against Women and Child Abuse*. London/Heidelberg : <https://www.dijuf.de/ceinav-en.html>
- Jagusch, B., Sievers, B. & Teupe, U. (2012). *Migrationssensibler Kinderschutz. Ein Werkbuch*. Frankfurt: IGfH-Eigenverlag
- France, M.H., Rodríguez, M.C. & Hett, G.G. (2013). *Diversity, Culture and Counselling. A Canadian Perspective*. Edmonton: Brush Education
- UNICEF (2013): Take us seriously: engaging children with disabilities in decisions affecting their lives
- Mieke Schuurman, Eurochild (2014): children's participation in public decision-making http://www.eurochild.org/fileadmin/public/05_Library/Thematic_priorities/05_Child_Participation/Eurochild/OEJAJ_VADEMECUM.pdf
- PLAN International (1 Dec 2016): Guidelines for Consulting with Children & Young People with Disabilities <https://disabilitycentre.lshtm.ac.uk/files/2014/07/38106-BO.pdf>

NOTE FINALE

- ▶ Prezentul material de training a fost dezvoltat ca parte a proiectului **Evaluarea Multidisciplinară și Participare în Procedurile de Protecție a Copilului / Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: program de training cu module și instrumente de lucru, rețea internațională (MAPChiPP).**
 - ▶ Acest proiect colaborativ a fost **susținut de Programul Uniunii Europene pentru Drepturi, Egalitate și Cetățenie Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union** și coordonat de Institutul German pentru Servicii pentru Tineri și Dreptul Familiei (Germania), Asociația pentru Familie, Copii și Tineri (Ungaria), Asociația Estoniană pentru Bunăstarea Copilului (Estonia), Institutul Olandez pentru Tineret (Olanda) și Formare Copil și Familie /Child and Family Training (UK).
 - ▶ **Modul 11: Vulnerabilitate și Cultură a fost dezvoltat în principal de Family Child and Youth** de către Dr. Maria Herczog și Anikó Gyárfás.
 - ▶ Dorim să mulțumim Dr. Thomas Meysen, Henriette Katzenstein și Dr. Felix Dinger pentru suportul substanțial în pregătirea și revizuirea materialului.
- © 2017 **MAPChiPP project consortium All rights reserved**